

THỰC TRẠNG HỨNG THÚ HỌC TIẾNG ANH CỦA HỌC SINH TRUNG HỌC CƠ SỞ BIỂU HIỆN QUA HÀNH ĐỘNG

ThS. Nguyễn Xuân Long

Trường Đại học Ngoại ngữ - Đại học Quốc gia Hà Nội.

TÓM TẮT

Nghiên cứu trên 691 học sinh trung học cơ sở tại 4 trường ở thành phố Hà Nội và tỉnh Vĩnh Phúc cho thấy, chỉ có chưa đầy một nửa số học sinh trong mẫu nghiên cứu là không bao giờ sử dụng tài liệu hay nhìn bài của bạn (48%), số còn lại 52% học sinh đôi khi hoặc thường xuyên sử dụng tài liệu trong các giờ kiểm tra cũng như nhìn bài của bạn và 24,6% học sinh chưa tích cực phát biểu trong các giờ học.

Từ khóa: Học sinh trung học cơ sở; Hứng thú; Hành động học tiếng Anh; Hình thức học tiếng Anh.

Ngày nhận bài: 6/11/2012; Ngày duyệt đăng bài: 25/11/2012.

1. Đặt vấn đề

Ở các bài viết trước đăng trên Tạp chí Tâm lý học số 10 và số 11 năm 2012, chúng tôi đã tìm hiểu hứng thú học tiếng Anh của học sinh trung học cơ sở biểu hiện qua nhận thức và qua cảm xúc của các em đối với môn học. Trong khuôn khổ của bài viết này, chúng tôi tiếp tục tìm hiểu hứng thú học tiếng Anh biểu hiện qua hành động học tiếng Anh trong giờ học trên lớp và ngoài giờ học ở trường của học sinh trung học cơ sở đối với môn học.

2. Khách thể và phương pháp nghiên cứu

Nghiên cứu được thực hiện từ năm 2010 đến năm 2012 tại 4 trường trung học cơ sở nội và ngoại thành trên địa bàn thành phố Hà Nội và tỉnh Vĩnh Phúc, với 16 lớp và 691 học sinh tham gia trả lời bảng hỏi.

Các phương pháp chủ yếu trong nghiên cứu này là nghiên cứu văn bản, khảo sát bằng bảng hỏi, phỏng vấn sâu, thảo luận nhóm tập trung. Các kết quả khảo sát được xử lý bằng phần mềm thống kê SPSS phiên bản 13.0 dành cho các nghiên cứu khoa học xã hội để đảm bảo tính khách quan.

3. Kết quả nghiên cứu

3.1. Mức độ yêu thích, say mê môn học tiếng Anh qua những biểu hiện trong các giờ học tiếng Anh trên lớp của học sinh trung học cơ sở

Bảng 1: Mức độ yêu thích, say mê môn học tiếng Anh trong giờ học tiếng Anh trên lớp của học sinh trung học cơ sở

Các phương án trả lời Các ý kiến	Mức độ (%)					ĐTB	Thứ bậc
	1	2	3	4	5		
1. Em chăm chú nghe giảng, không nói chuyện, làm việc riêng	3,0	7,8	24,6	46,6	17,9	3,69	5
2. Em tích cực, hăng hái phát biểu, giao tiếp với giáo viên và bạn học	4,3	20,3	34,2	26,0	15,2	3,27	7
3. Em tìm tòi, suy nghĩ để trả lời tốt nhất những vấn đề, các tình huống giáo viên đặt ra	3,6	17,7	33,7	26,3	18,7	3,39	8
4. Em đi học đúng giờ	0,4	0,4	2,7	22,1	74,2	4,69	2
5. Em ghi chép bài đầy đủ, khoa học	0,4	2,3	8,1	31,3	57,9	4,44	3
6. Em sẵn sàng giúp đỡ, trao đổi, chia sẻ kinh nghiệm, kiến thức với các bạn	4,6	12,3	27,2	33,0	22,9	3,57	6
7. Em không bao giờ nghỉ học tiếng Anh trên lớp mà không có lý do*	80,8	14,5	3,0	1,2	0,6	4,74	1
8. Em nhìn bài của bạn, sử dụng tài liệu trong giờ kiểm tra*	48,0	33,3	13,9	2,9	1,9	4,23	4
ĐTB chung = 4,0							
Độ tin cậy = 0,76							

Ghi chú: - Các phương án trả lời: 1. Không bao giờ; 2. Rất ít khi; 3. Đôi khi; 4. Thường xuyên; 5. Rất thường xuyên... Điểm thấp nhất = 1; điểm cao nhất = 5; điểm trung bình càng cao thì mức độ yêu thích, say mê môn học tiếng Anh càng cao.

- Những mệnh đề có dấu * được đổi điểm ngược lại khi tính điểm.

Trong giờ học tiếng Anh trên lớp, học sinh trung học cơ sở đã tỏ ra rất tích cực chủ động, ĐTB chung toàn thang đo = 4,0, cao hơn điểm trung vị 2,5. Tính tích cực chủ động trong các giờ học thể hiện ở chỗ, đa số học sinh không bao giờ nghỉ học mà không có lý do (80,8%) và thường xuyên hay rất thường xuyên đi học đúng giờ (22,1% và 74,2%). Tất nhiên là việc nghỉ học và đi học

đúng giờ được học sinh thực hiện nghiêm túc còn liên quan đến việc thực hiện nội qui của nhà trường, cũng như liên quan đến việc tính điểm thi đua của từng lớp, song kết quả trên phần nào cũng đã nói lên được mức độ chịu khó học tập của học sinh. Bên cạnh đó, trong giờ học, học sinh thường xuyên ghi chép bài đầy đủ (89,2%), chăm chú nghe giảng và không làm việc riêng (64,5%).

Biểu hiện của những học sinh tích cực trong giờ học tiếng Anh được các giáo viên đang trực tiếp giảng dạy nhận xét như sau: "*Các em rất chăm học, hằng hái phát biểu*" (Giáo viên nữ, 27 năm giảng dạy tiếng Anh, Trường trung học cơ sở Khương Đình, Hà Nội). "*Những em ham học thì lại hay hỏi, không chỉ ở những nội dung trong bài, mà còn cả bên ngoài bài học*" (Giáo viên nữ, hơn 20 năm giảng dạy tiếng Anh, Trường trung học cơ sở Khương Đình, Hà Nội).

Những nội dung mà học sinh hay hỏi giáo viên không chỉ xoay quanh vấn đề nghĩa của từ, cấu trúc ngữ pháp, mà còn cả những vấn đề xoay quanh các khía cạnh văn hóa của nước Anh. Việc chủ động hỏi giáo viên những vấn đề liên quan đến việc học tiếng Anh trong các giờ học cho thấy học sinh ngày nay không còn học thụ động như kiểu học truyền thống thầy đọc - trò chép trước đây. Đây là điều đáng mừng vì sự đổi mới trong phương pháp dạy của thầy sẽ kích thích tư duy sáng tạo của trò, giúp các em chủ động, tích cực trong học tập mà không phụ thuộc hoàn toàn vào người thầy.

Tuy nhiên, vẫn còn một số học sinh thể hiện chưa tích cực trong các giờ học tiếng Anh. Điều đó được thể hiện ở chỗ, một số học sinh thường xuyên nhìn bài của bạn hay sử dụng tài liệu trong các giờ kiểm tra tiếng Anh (4,8%). Ngoài ra, vẫn còn 24,6% học sinh chưa tích cực phát biểu trong giờ học với các lý do: "*Cháu sợ phát biểu sai, cô không sửa mà lại trở thành cái lỗi của mình, cô hay nói anh này lâu lâu gì đó*" (Nữ, phụ huynh học sinh, Trường trung học cơ sở Khương Đình, Hà Nội) và "*Cháu nó sợ các bạn chê cười, đã không biết lại còn hay lạng lạng phát biểu*" (Nam, phụ huynh học sinh trường Thanh Trì, Vĩnh Phúc). Như vậy, tâm lý e ngại, sợ cô giáo và các bạn chê cười, là một trong những nguyên nhân khiến học sinh chưa tích cực phát biểu, giao tiếp với bạn và thầy/cô trong các giờ học tiếng Anh trên lớp.

So sánh giữa hai giới cho thấy học sinh nữ yêu thích, say mê môn tiếng Anh qua những biểu hiện trong giờ học tiếng Anh trên lớp hơn học sinh nam (độ chênh lệch về ĐTB của toàn thang đo nam - nữ = -0,17, $p < 0,001$). Học sinh Hà Nội sẵn sàng trao đổi, chia sẻ kinh nghiệm, kiến thức với các bạn hơn so với học sinh Vĩnh Phúc (độ chênh lệch về ĐTB của Hà Nội so với Vĩnh Phúc là 0,46). Sự khác biệt giữa học sinh thành phố và học sinh nông thôn không có ý nghĩa nếu tính cả toàn thang đo. Tuy nhiên, ở 2 biểu hiện chăm chú nghe giảng, không làm việc riêng và tích cực hằng hái phát biểu, giao tiếp với giáo viên và bạn học thì học sinh thành phố có những biểu hiện tích cực hơn so với học sinh nông thôn (độ chênh lệch về ĐTB ở hai biểu hiện lần lượt là 0,19 và 0,25).

Bảng 2: Mức độ yêu thích, say mê môn học tiếng Anh trên lớp của học sinh trung học cơ sở (xét theo ĐTB - Kết quả T-test)

Độ chênh lệch về ĐTB (đ) giữa hai nhóm khách thể	Nam và Nữ (đ1)	Thành phố và nông thôn (đ2)	Hà Nội và Vĩnh Phúc (đ3)
Các ý kiến			
1. Em chăm chú nghe giảng, không nói chuyện, làm việc riêng	-0,16*	0,19**	
2. Em tích cực, hăng hái phát biểu, giao tiếp với giáo viên và bạn học		0,25**	
3. Em tìm tòi, suy nghĩ để trả lời tốt nhất những vấn đề, các tình huống giáo viên đặt ra			
4. Em đi học đúng giờ	-0,11**		
5. Em ghi chép bài đầy đủ, khoa học	-0,3***		
6. Em sẵn sàng giúp đỡ, trao đổi, chia sẻ kinh nghiệm, kiến thức với các bạn	-0,38***		0,46***
7. Em nghỉ học không lý do*	-0,2***		0,11*
8. Em nhìn bài của bạn, sử dụng tài liệu trong giờ kiểm tra*			
Điểm trung bình chung toàn thang đo	-0,17***		0,11**

Ghi chú: - Trên bảng chỉ hiển thị những giá trị có ý nghĩa về mặt thống kê với d^* khi $p < 0,05$; d^{**} khi $p < 0,01$ và d^{***} khi $p < 0,001$. P là hệ số khác biệt.

- Những mệnh đề có dấu * được đổi ngược điểm trong quá trình tính toán.

- Ghi chú này sử dụng cho cả các bảng 3, 4, 6, 7.

Mặc dù kết quả nghiên cứu cho thấy giữa học sinh nam và học sinh nữ có một số khác biệt có ý nghĩa trong khi học tiếng Anh, song sự khác biệt này không đáng kể. Giáo viên Trường trung học cơ sở Khương Đình đã nhận xét về vấn đề này: "Việc say mê học tiếng Anh không phụ thuộc vào đối tượng học là học sinh nam hay học sinh nữ. Nếu học giỏi thì học sinh thích, còn nếu kém một tí thì không thích đâu. Cho nên điều đó phụ thuộc vào nhận thức, năng lực chứ không phân biệt trai gái" (Giáo viên 27 năm giảng dạy tiếng Anh).

Ngoại trừ biểu hiện "Em nghỉ học không lý do" thì không có sự khác biệt giữa các khối lớp, 7 biểu hiện còn lại sự khác biệt tăng dần từ khối lớp 6 lên khối lớp 9.

Qua trao đổi, các cô giáo Trường trung học cơ sở Khương Đình Hà Nội cho biết: "Cứ lớp cuối thì giảm dần. Lớp dưới dễ hơn, kiến thức ít hơn. Cái đó

cũng là một phần mà cũng là do lứa tuổi. Cùng lớp lớn hơn thì sự tập trung của các em càng giảm dần, kể cả lớp chọn. Cùng một lớp đấy nhưng thời điểm lớp 6 khác mà lớp 9 lại khác. Vì chúng tôi cùng dạy lớp đó và cùng theo với các em nên có thể theo sát được. Lớp chọn là giảm, nhưng cũng là giảm so với từng khối lớp đó thôi, chứ còn so với các lớp thường thì vẫn hơn, vẫn hứng thú và say mê" (Giáo viên, 27 năm giảng dạy tiếng Anh).

Bảng 3: Mức độ yêu thích, say mê học tiếng Anh trên lớp của học sinh trung học cơ sở - so sánh theo lớp (xét theo ĐTB - Kết quả One - Way ANOVA)

Các ý kiến	Lớp (I)	Lớp (J)	Độ chênh lệch về ĐTB giữa I và J (đ)
1. Em chăm chú nghe giảng, không nói chuyện, làm việc riêng	Lớp 6	Lớp 7	0,29**
		Lớp 8	0,35***
		Lớp 9	0,57***
	Lớp 7	Lớp 8	
		Lớp 9	0,27**
	Lớp 8	Lớp 9	0,22*
2. Em tích cực, hăng hái phát biểu, giao tiếp với giáo viên và bạn học	Lớp 6	Lớp 7	0,54***
		Lớp 8	0,77***
		Lớp 9	1,19***
	Lớp 7	Lớp 8	0,23*
		Lớp 9	0,64***
	Lớp 8	Lớp 9	0,41***
3. Em tìm tòi, suy nghĩ để trả lời tốt nhất những vấn đề, các tình huống giáo viên đặt ra	Lớp 6	Lớp 7	0,55***
		Lớp 8	0,63***
		Lớp 9	1,00***
	Lớp 7	Lớp 8	
		Lớp 9	0,45***
	Lớp 8	Lớp 9	0,36**
4. Em đi học đúng giờ	Lớp 6	Lớp 7	
		Lớp 8	
		Lớp 9	0,22***

	Lớp 7	Lớp 8	0,06*
		Lớp 9	0,06***
	Lớp 8	Lớp 9	0,06*
5. Em ghi chép bài đầy đủ, khoa học	Lớp 6	Lớp 7	
		Lớp 8	
		Lớp 9	0,47***
	Lớp 7	Lớp 8	
		Lớp 9	0,45***
	Lớp 8	Lớp 9	0,36***
6. Em sẵn sàng giúp đỡ, trao đổi, chia sẻ kinh nghiệm, kiến thức với các bạn	Lớp 6	Lớp 7	0,29**
		Lớp 8	0,37***
		Lớp 9	0,55***
	Lớp 7	Lớp 8	
		Lớp 9	0,26*
	Lớp 8	Lớp 9	
7. Em nghỉ học không lý do*	Lớp 6	Lớp 7	
		Lớp 8	
		Lớp 9	
	Lớp 7	Lớp 8	
		Lớp 9	
	Lớp 8	Lớp 9	
8. Em nhìn bài của bạn, sử dụng tài liệu trong giờ kiểm tra*	Lớp 6	Lớp 7	0,34***
		Lớp 8	0,68***
		Lớp 9	0,98***
	Lớp 7	Lớp 8	0,34***
		Lớp 9	0,63***
	Lớp 8	Lớp 9	0,29**

"Vì càng lớn tuổi các em càng có những đam mê và càng có nhiều thứ quan tâm khác nên mới giảm" (Giáo viên, 20 năm giảng dạy tiếng Anh).

Như vậy, theo đánh giá của giáo viên, độ tuổi và khối lượng kiến thức là

những nguyên nhân dẫn đến việc học sinh khối lớp 6 yêu thích, say mê học tiếng Anh hơn học sinh các khối lớp khác. Đây là những nguyên nhân mà lực lượng giáo dục cần phải chú ý để có biện pháp tác động nhằm nâng cao hứng thú học tiếng Anh cho các khối lớp cuối cấp của hệ trung học cơ sở.

Bảng 4: Mức độ yêu thích, say mê môn học tiếng trên lớp của học sinh trung học cơ sở - so sánh theo trường (xét theo ĐTB - Kết quả One- Way ANOVA)

Các ý kiến	Trường (I)	Trường (J)	Độ chênh lệch về ĐTB giữa I và J (d)
1. Em chăm chú nghe giảng, không nói chuyện, làm việc riêng	Khuong Đình	Xuân Thu	
		Vĩnh Yên	
		Thanh Trù	
	Xuân Thu	Vĩnh Yên	-0,22*
		Thanh Trù	
	Vĩnh Yên	Thanh Trù	0,26**
2. Em tích cực, hăng hái phát biểu, giao tiếp với giáo viên và bạn học	Khuong Đình	Xuân Thu	0,40***
		Vĩnh Yên	
		Thanh Trù	0,24*
	Xuân Thu	Vĩnh Yên	-0,26*
		Thanh Trù	
	Vĩnh Yên	Thanh Trù	
3. Em tìm tòi, suy nghĩ để trả lời tốt nhất những vấn đề, các tình huống giáo viên đặt ra	Khuong Đình	Xuân Thu	
		Vĩnh Yên	
		Thanh Trù	0,24*
	Xuân Thu	Vĩnh Yên	
		Thanh Trù	
	Vĩnh Yên	Thanh Trù	
4. Em đi học đúng giờ	Khuong Đình	Xuân Thu	
		Vĩnh Yên	
		Thanh Trù	
	Xuân Thu	Vĩnh Yên	
		Thanh Trù	
	Vĩnh Yên	Thanh Trù	

5. Em ghi chép bài đầy đủ, khoa học	Khuong Đình	Xuân Thu	
		Vĩnh Yên	
		Thanh Trù	
	Xuân Thu	Vĩnh Yên	
		Thanh Trù	
Vĩnh Yên	Thanh Trù		
6. Em sẵn sàng giúp đỡ, trao đổi, chia sẻ kinh nghiệm, kiến thức với các bạn	Khuong Đình	Xuân Thu	
		Vĩnh Yên	0,48***
		Thanh Trù	0,49***
	Xuân Thu	Vĩnh Yên	0,43***
		Thanh Trù	0,44***
Vĩnh Yên	Thanh Trù		
7. Em nghỉ học không lý do*	Khuong Đình	Xuân Thu	0,17**
		Vĩnh Yên	0,24***
		Thanh Trù	0,15*
	Xuân Thu	Vĩnh Yên	
		Thanh Trù	
Vĩnh Yên	Thanh Trù		
8. Em nhìn bài của bạn, sử dụng tài liệu trong giờ kiểm tra*	Khuong Đình	Xuân Thu	
		Vĩnh Yên	
		Thanh Trù	
	Xuân Thu	Vĩnh Yên	
		Thanh Trù	
Vĩnh Yên	Thanh Trù		

Kết quả ở bảng trên cho thấy sự khác biệt về mức độ yêu thích, say mê học tiếng Anh qua những biểu hiện trong giờ học tiếng Anh trên lớp của học sinh trung học cơ sở so sánh theo trường là không đáng kể. Sự khác biệt giữa 2 trường nội thành (Trường Khuong Đình của Hà Nội và Trường Vĩnh Yên của Vĩnh Phúc) chỉ ở 2 biểu hiện "sẵn sàng giúp đỡ, trao đổi, chia sẻ kinh nghiệm, kiến thức với các bạn" và "nghỉ học không lý do" trong đó học sinh Hà Nội tỏ ra trội hơn so với học sinh Vĩnh Phúc (độ chênh lệch về ĐTB lần lượt là 0,48 và 0,24, $p < 0,001$). So sánh giữa trường Xuân Thu và trường Thanh Trù là 2

trường ngoại thành của Hà Nội và Vĩnh Phúc thì sự khác biệt duy nhất cũng ở biểu hiện "sẵn sàng giúp đỡ, trao đổi, chia sẻ kinh nghiệm, kiến thức với các bạn" và ĐTB Xuân Thu cao hơn Thanh Trù 0,44.

3.2. Mức độ yêu thích, say mê môn tiếng Anh ngoài giờ trên lớp của học sinh trung học cơ sở

Kết quả nghiên cứu về mức độ yêu thích, say mê môn tiếng Anh ngoài giờ trên lớp của học sinh trung học cơ sở được phản ánh qua bảng số liệu sau:

Bảng 5: Mức độ yêu thích, say mê môn tiếng Anh ngoài giờ trên lớp của học sinh trung học cơ sở (tỷ lệ %)

Các phương án trả lời	1	2	3	4	5	ĐTB	Thứ bậc
Các ý kiến							
1. Em học bài và làm bài đầy đủ trước khi đến lớp	1,6	1,9	20,0	47,0	29,5	4,01	1
2. Em tìm hiểu trước bài học sắp tới	3,5	11,0	31,3	34,7	19,5	3,56	2
3. Em sưu tầm các tài liệu liên quan đến bài học	9,8	22,3	39,5	17,4	11,0	2,97	5
4. Em đọc thêm các tài liệu tiếng Anh để phục vụ cho học tập	6,4	22,6	33,7	22,7	14,6	3,17	3
5. Em nghe băng, nghe đài, xem các chương trình có tiếng Anh trên tivi và trên internet	8,2	24,2	29,4	19,8	18,4	3,16	4
6. Em nói chuyện bằng tiếng Anh với mọi người	14,2	35,5	36,2	9,1	5,1	2,55	8
7. Em tự viết các mẫu câu, các bài luận bằng tiếng Anh	16,8	30,8	31,1	14,3	6,9	2,64	6
8. Em tìm hiểu khía cạnh văn hoá của tiếng Anh: văn học, nghệ thuật, lễ hội, phong tục tập quán của các nước sử dụng tiếng Anh...	18,2	29,4	30,8	14,0	7,5	2,63	7
ĐTB chung = 3,08							
Độ tin cậy = 0,88							

Ghi chú: Các phương án trả lời: 1. Không bao giờ; 2. Rất ít khi; 3. Đôi khi; 4. Thường xuyên; 5. Rất thường xuyên. Điểm thấp nhất = 1; điểm cao nhất = 5; điểm trung bình càng cao thì mức độ yêu thích, say mê môn học tiếng Anh càng cao.

Ngoài giờ học trên lớp, học sinh trong mẫu nghiên cứu này đã thể hiện tính tích cực chủ động trong quá trình học tiếng Anh thông qua việc "học bài và làm bài đầy đủ trước khi lên lớp" (ĐTB cao nhất trong toàn thang đo = 4,01).

So sánh giữa học sinh nam và học sinh nữ cho thấy, học sinh nữ yêu thích, say mê môn học tiếng Anh qua những biểu hiện trong giờ học tiếng Anh trên lớp hơn học sinh nam (độ chênh lệch về ĐTB của toàn thang đo nam - nữ = -0,11, $p < 0,001$).

Bảng 6: Mức độ yêu thích, say mê môn học tiếng Anh ngoài giờ trên lớp của học sinh trung học cơ sở (xét theo ĐTB - Kết quả T-test)

Độ chênh lệch về ĐTB (d) giữa hai nhóm khách thể	Nam và Nữ (d1)	Thành phố và nông thôn (d2)	Hà Nội và Vĩnh Phúc (d3)
Các ý kiến			
1. Em học bài và làm bài đầy đủ trước khi đến lớp	-0,22***	0,27***	-0,17**
2. Em tìm hiểu trước bài học sắp tới			0,15*
3. Em sưu tầm các tài liệu liên quan đến bài học		0,19*	0,22**
4. Em đọc thêm các tài liệu tiếng Anh để phục vụ cho học tập	-0,28**	0,27**	0,24**
5. Em nghe băng, nghe đài, xem các chương trình có tiếng Anh trên tivi và trên internet		0,59***	0,29**
6. Em nói chuyện bằng tiếng Anh với mọi người		0,34***	
7. Em tự viết các mẫu câu, các bài luận bằng tiếng Anh		0,42***	
8. Em tìm hiểu khía cạnh văn hoá của tiếng Anh: văn học, nghệ thuật, lễ hội, phong tục tập quán của các nước sử dụng tiếng Anh...		0,49***	0,19*
ĐTB chung toàn thang đo		0,31***	0,14*

Cũng giống như những biểu hiện về mặt nhận thức, hay cảm xúc khi học tiếng Anh, học sinh khối lớp 6 ngoài giờ lớp đã có những biểu hiện về mặt hành động tích cực hơn hẳn so với các khối lớp còn lại. Đặc biệt, sự chênh lệch giữa khối lớp 6 và khối lớp 9 càng rõ nét thể hiện qua độ lệch về ĐTB giữa 2 khối

này cao hơn hẳn so với 2 khối lớp còn lại. Trong 8 biểu hiện thể hiện mức độ tích cực tự giác học tiếng Anh ngoài giờ lên lớp thì ở các khối lớp gần nhau, sự khác biệt không rõ nét, thậm chí không có sự khác biệt. Riêng khối lớp 6 và khối lớp 9 có sự khác biệt ở tất cả 8 biểu hiện. Kết quả này một lần nữa khẳng định mức độ hứng thú học tập của các khối lớp giảm dần từ lớp 6 cho đến lớp 9.

Mức độ yêu thích, say mê môn học tiếng Anh qua những biểu hiện trong giờ học tiếng Anh ngoài giờ lên lớp của học sinh trung học cơ sở so sánh theo trường cho thấy, Trường trung học cơ sở Khương Đình Hà Nội tỏ ra nổi trội hơn so với 3 trường còn lại. Lý giải về vấn đề này, giáo viên Trường trung học cơ sở Khương Đình cho biết:

Thứ nhất, do nhà trường hướng sự quan tâm, tạo phong trào học tập cho các cháu, học sinh học hành chăm chỉ: *"Nói về môi trường thì ngay trong quận này đã có sự khác biệt, chứ không nói gì trong thành phố. Ở trong quận này con em của cán bộ công chức thì khác hẳn. Còn trường mình đại đa số là con em gia đình lao động tự do, không những thế mà còn cả gia đình có hoàn cảnh như bố mẹ ly hôn, đi tù. Nhiều lắm, kể cả lớp chọn thì bố mẹ các cháu là cán bộ công chức cũng rất ít. Chằng qua là xu hướng học tập nhiều hơn là do nhà trường cũng hướng sự quan tâm, phong trào đến cho các em. Kiểm tra sơ yếu lý lịch của các em là biết ấy mà. Như lớp A1 có em có bố mẹ này khác nữa, cũng mệt lắm. Nhưng các em cũng vẫn học hành nhiệt tình, chăm chỉ"* (Nữ, 27 năm giảng dạy tiếng Anh).

Thứ hai, kết hợp sự quan tâm của nhà trường với phụ huynh học sinh: *"Thực ra là nhà trường cũng có tổ chức các câu lạc bộ. Sau khi học câu lạc bộ xong cuối năm nhà trường tổ chức các cuộc thi Olympic. Cho nên khi tổ chức câu lạc bộ chúng tôi cũng hướng các em vào các đội tuyển. Những em nào có hứng thú say mê thì cho các em vào đội tuyển riêng, có những bài tập nâng cao. Còn phong trào của trường thì những năm gần đây khá là nổi trội, những năm trước thì kém hơn. Giáo viên dạy rất chán nản và phụ huynh cũng không quan tâm. Nhưng những năm gần đây có sự quan tâm của Hiệu trưởng nhà trường về các môn, đặc biệt là môn tiếng Anh bởi tiếng Anh đã là môn mang tầm quốc tế rồi. Vì nó không học ở đây thì nó học ở nơi khác, nếu không học tiếng Anh ở trường thì cũng có thể học ở những nơi khác. Điều đó cũng rất thuận lợi. Xu hướng có thể thi môn tiếng Anh vào lớp 10 nên chúng tôi cũng phải hướng các em và môn tiếng Anh. Vì vậy nhà trường quan tâm, cha mẹ học sinh cũng rất quan tâm"* (Nữ, 27 năm giảng dạy tiếng Anh).

Thứ ba, được đầu tư cơ sở vật chất cho việc dạy và học tiếng Anh: *"Có phòng học riêng, máy chiếu (có cái đấy thì học sinh mới thích hơn), có loa để học nghe"* (Nữ, 27 năm giảng dạy tiếng Anh).

Như vậy, bên cạnh việc học hành chăm chỉ của học sinh Khương Đình, được sự quan tâm của nhà trường và sự sát sao của giáo viên giảng dạy tiếng Anh, cùng với việc đầu tư cơ sở vật chất cho việc dạy và học tiếng Anh... là những nhân tố thúc đẩy học sinh Khương Đình tích cực học tiếng Anh hơn so với học sinh các trường khác.

Tóm lại, học sinh trung học cơ sở đã có những biểu hiện tích cực thể hiện trong hành động học tiếng Anh trong cũng như ngoài giờ trên lớp. Tuy nhiên, vẫn còn một số học sinh chưa tích cực chủ động học tập, còn đi học muộn, nghỉ học không có lý do, quay cóp trong các giờ kiểm tra tiếng Anh, chưa tích cực phát biểu trong các giờ học... Có một số nguyên nhân dẫn đến những biểu hiện này và đây là điều mà các lực lượng giáo dục cần chú ý nhằm nâng cao hứng thú học tiếng Anh cho học sinh trung học cơ sở.

Tài liệu tham khảo

1. Kovaliov A.G, *Tâm lý học cá nhân*, NXB Giáo dục, Hà Nội, 1971.
2. Vũ Dũng, *Từ điển Tâm lý học*, NXB Từ điển Bách khoa, 2009.
3. Trần Hữu Luyến, *Cơ sở tâm lý học dạy ngoại ngữ*, NXB Đại học Quốc gia Hà Nội, 2008.
4. Petrovski A.V, *Tâm lý học trẻ em và tâm lý học sư phạm*, NXB Giáo dục, Hà Nội, 1982.
5. Hidi S., *Interest and its contribution as a mental resource for learning*, Review of Educational Research, 60 (4), tr. 549 - 571, 1990.
6. Hinde R., *Towards understanding relationships*, London: Academic Press, 1979.
7. Karmiloff-Smith A., *If you want to get ahead, get a theory*, Cognition, 3 (3), tr. 195 - 212, 1974 - 1975.